

φάκα

φάκα, η, ουσ. [<τουρκ. fak]. **1.** η ποντικοπαγίδα: «έχει γεμίσει το υπόγειο του σπιτιού του με φάκες, γιατί υπάρχουν πολλά ποντίκια». **2.** (γενικά) η παγίδα: «δεν μπόρεσε να γλιτώσει απ' τη φάκα της αστυνομίας». **3.** (για γυναίκες) πόρνη κατωτάτης υποστάθμης: «άφησε την τάδε που ήταν απ' τα καλύτερα κορίτσια και τα 'φκιαξε μ' αυτή τη φάκα». Από παρομοίωση του αιδοίου της πόρνης με την ποντικοπαγίδα. **4.** γυναίκα παμπόνηρη, καπάτσα: «πρόσεχε μην σε ξεγελάσει η τάδε, γιατί είναι μεγάλη φάκα». Ισχύει και για άντρα. **5.** υβριστική προσφώνηση σε γυναίκα: «ουστ από δω, μουρή φάκα!». Ισχύει και για άντρα·

- βλέπει το τυρί και δε βλέπει τη φάκα, δεν αντιλαμβάνεται πως του προσφέρουν κάτι δελεαστικό για να τον παγιδέψουν. Πρβλ.: το τυρί το βλέπεις, τη φάκα δεν τη βλέπεις; (διαφημιστικό σλόγκαν του Κ.Κ.Ε. κατά της Ενωμένης Ευρώπης στις ευρωεκλογές του 2004)·

- έπεσε σαν ποντικός στη φάκα ή έπεσε σαν τον ποντικό στη φάκα, βλ. λ. ποντικός·

- έπεσε στη φάκα, βλ. φρ. πιάστηκε στη φάκα·

- πιάνω στη φάκα (κάποιον), τον παγιδεύω, τον συλλαμβάνω: «τον έπιασε στη φάκα την ώρα που έβαζε χέρι στο ταμείο». (Λαϊκό τραγούδι: όλο σου 'κανε το βλάκα, ώσπου σ' έπιασα στη φάκα και την έπαθες, Μαρίκα· τώρα πια δεν έχεις γλύκα)·

- πιάστηκε σαν ποντικός στη φάκα ή πιάστηκε σαν τον ποντικό στη φάκα, βλ. λ. ποντικός·

- πιάστηκε στη φάκα, **α.** παγιδεύτηκε και συνελήφθη: «η αστυνομία ενήργησε βάση σχεδίου κι ο δολοφόνος πιάστηκε στη φάκα». **β.** συνελήφθη επ' αυτοφώρω: «πιάστηκε στη φάκα τη στιγμή που έβαζε χέρι στο ταμείο»·

- στήνω φάκα, στήνω παγίδα: «έστησε φάκα στον ανταγωνιστή του και του 'φαγε τη δουλειά». (Λαϊκό τραγούδι: μα ο Μπάτης, που 'ναι μάρκα, σκέφτηκε να **στήσει φάκα**· να η φακή πούν' η φακή, εδώ 'ν' ο ρήγας, ή εκεί;).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας